

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра іспанської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ (Майя НІКОЛАЄВА)

«_____» _____ 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СИНТАКСИС ІСПАНСЬКОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти: **Другий (магістерський)**

Галузь знань: **03 Гуманітарні науки**

Спеціальність: **035 Філологія**

Спеціалізація: **035.051. Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська**

Освітньо-професійна програма: **Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська**

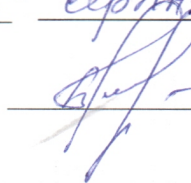
Робоча програма навчальної дисципліни Функціональний синтаксис іспанської мови. - Одеса: ОНУ, 2023. - 13 с.

Розробники:

Гринько Л.В., к. філол. наук, доцент, завідувачка кафедри іспанської філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іспанської філології
Протокол № 1 від. "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Людмила ГРИНЬКО

Погоджено із гарантом ОПП "Романські мови та літератури (переклад включно),
перша - іспанська"

Олена ГРИГОРОВИЧ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романіо-германської
філології

Протокол № 1 від. "29" серпня 2023 р.

Голова НМК

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іспанської філології

Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іспанської філології

Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів - 1 змістових модулів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 – філологія Спеціалізація 035.051 романські мови та літератури (переклад включно): перша - іспанська Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)	Вибіркова дисципліна	
		Рік підготовки:	
		2-й магістерський	немає
		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою вибіркового курсу «Функціональний синтаксис сучасної іспанської мови» є розвиток системного розуміння будови іспанської мови на синтаксичному рівні, формування вмій і навичок синтаксично правильного усного та писемного мовлення та перекладу, вироблення засад для мовного самовдосконалення, необхідного для ефективної участі у комунікативних процесах.

Завданням спецкурсу є формування у студентів більш глибокого розуміння речення як двостороннього мовного знака, обидві сторони якого – формальна і змістовна – знаходяться в діалектичній єдності і складній взаємодії.

Спецкурс має теоретично-практичну спрямованість. Він допоможе майбутньому викладачу при вивченні граматики і, зокрема, синтаксису речення. Активний (функціональний) підхід в граматичній науці про синтаксис передбачає фіксацію уваги магістранта на наповненні синтаксичної позиції будь-якого члена речення різноманітним лексичним матеріалом, упорядкованим за лексико-семантичними групами, на осмислення категоріального значення цієї лексики. Він буде сприяти розвитку мовлення та мислення у студентів в цілому. Ця вибіркова дисципліна також передбачає зосередження уваги на особливостях перекладу синтаксичних утворень, що не співпадають за своєю структурою в іспанській та українській мовах.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу, в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

а) загальних (ЗК)

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

б) спеціальних (СК)

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії іспанської мови

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати іспанську та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 10. Знати норми літературної української, іспанської та англійської мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати

- основи граматичної будови синтаксису сучасної іспанської мови;
- основи теоретичних положень щодо природи синтаксичних структур іспанської та державної мов;
- функції дієслівних форм, що можуть реалізуватися в межах в іспанських речень;
- функціональні особливості вживання дієслівних конструкцій іспанської мови;
- різновиди синтаксичних зворотів іспанської мови та засоби їх перекладу українською;
- різновиди складних та ускладнених речень;
- особливості парцельованих речень;
- емфатичні конструкції іспанської мови та засоби їх перекладу українською

вміти

- здійснювати компаративний граматичний аналіз синтаксичних структур іспанської та української мов;
- розпізнавати та вживати граматичні конструкції та синтаксичні звороти в рецептивних та конструктивних видах мовленнєвої діяльності відповідно до норм сучасної іспанської мови;
- використовувати граматичні конструкції та синтаксичні звороти під час перекладацької діяльності

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Характеристика речення як одиниці мови.

Тема 1. Поняття речення в граматиці. Речення з формальної та функціональної точки зору.

Тема 2. Прості речення. Комунікативні різновиди простих речень.

Тема 3. Диференційні ознаки складних речень.

Тема 4. Порядок слів в іспанському реченні та його тема-рематичне членування.

Змістовий модуль 2. Різновиди складних речень

Тема 1. Складні безсполучникові та сполучникові речення.

Тема 2. Спільне та особисте складносурядних та складнопідрядних речень. Диференційні ознаки сурядності й підрядності.

Тема 3. Різновиди складносурядних речень

Тема 4. Різновиди складнопідрядних речень

Змістовий модуль 3. Ускладнені речення іспанської мови

Тема 1. Елементи вторинної предикації. Поняття логічного предикату та логічного підмету.

Тема 2. Зв'язані звороти з інфінітивом, дієприкметником та герундієм в іспанській мові.

Тема 3. Абсолютні звороти з інфінітивом, дієприкметником та герундієм в іспанській мові.

Тема 4. Прості та складні ускладнені речення в іспанській мові та засоби їх перекладу на українську мову.

Тема 5. Синтаксична емфаза (логічний наголос) в іспанському реченні.

Емфатичні аналітичні конструкції (звороти) іспанської мови та їх переклад українською. Парцеляція як засіб вираження емфазы.

Змістовий модуль 4. Особливості функціонування дієслівних морфоформ, дієслівних та емфатичних аналітичних конструкцій в іспанських реченнях

Тема 1. Особливості реалізації функцій дієслівних морфоформ: індикативних, субхунтивних, імперативних та форм кондиціоналу

Тема 2. Переклад перифрастичних та ланцюжкових перефрастичних присудків, що утворені дієслівними конструкціями, фразеологічними сполученнями та їх комбінаціями

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4		6
Змістовий модуль 1. Характеристика речення як одиниці мови.					
Тема №1. Поняття речення в граматиці. Речення з формальної та функціональної точки зору.	6	1	1		4
Тема №2. Прості речення. Комунікативні різновиди простих речень.	6	1	1		4
Тема №3. Диференційні ознаки складних	6	1	1		4

речень.					
Тема №4. Порядок слів в іспанському реченні та його тема-рематичне членування.	6	1	1		4
Разом за модулем 1	24	4	4		16
Змістовий модуль 2. Різновиди складних речень					
Тема №1. Складні безсполучникові та сполучникові речення.	6	1	1		4
Тема №2. Спільне та особисте складносурядних та складнопідрядних речень. Диференційні ознаки сурядності й підрядності.	6	1	1		4
Тема №3. Різновиди складносурядних речень	5	1	1		3
Тема №4. Різновиди складнопідрядних речень	6	1	1		4
Разом за модулем 2	23	4	4		15

Змістовий модуль 3. Ускладнені речення іспанської мови					
Тема №1. Елементи вторинної предикації	6	2			4
Тема №2. Зв'язані звороти в іспанській мові	6	1	1		4
Тема №3. Абсолютні звороти в іспанській мові	6	1	1		4
Тема №4. Ускладнені речення в іспанській мові та їх переклад на українську мову	6	1	1		4
Тема № 5. Синтаксична емпіза (логічний наголос) в іспанському реченні.	7	1	1		5
Разом за модулем 3	31	6	4		21
Змістовий модуль 4. Особливості функціонування дієслівних морфем, дієслівних та емпітичних аналітичних конструкцій в іспанських реченнях					
Тема №1. Порядок слів у іспанському реченні та його тема-рематичне членування	6	1	1		4
Тема №2. Логічний наголос та емпітичні конструкції іспанської мови	6	1	1		4
Разом за модулем 4	12	2	2		8
Усього годин	90	16	14		60

5. Теми семінарських занять.

Семінарські заняття навчальним планом не передбачаються

6. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1.	<i>Тема 1.</i> Характеристика речення як синтаксичної і функціональної одиниці мови	1
2.	<i>Тема 2.</i> Комунікативні різновиди простих речень	1
3.	<i>Тема 3.</i> Диференційні ознаки складних речень	1
4.	<i>Тема 4.</i> Порядок слів в іспанському реченні та його тематичне членування	1
Разом за модулем 1		4
Змістовий модуль 2		
1.	<i>Тема 1.</i> Складні безсполучникові та сполучникові речення	1
2.	<i>Тема 2.</i> Диференційні ознаки сурядності й підрядності	1
3.	<i>Тема 3.</i> Різновиди складносурядних речень	1
4.	<i>Тема 4.</i> Різновиди складнопідрядних речень	1
Разом за модулем 2		4
Змістовий модуль 3		
1.	<i>Тема 2.</i> Зв'язані звороти з інфінітивом, дієприкметником та герундієм в іспанській мові	1
2.	<i>Тема 3.</i> Абсолютні звороти з інфінітивом, дієприкметником та герундієм в іспанській мові	1
3.	<i>Тема 4.</i> Ускладнені речення в іспанській мові та їх переклад на українську мову	1
4.	<i>Тема 5.</i> Синтаксична емпфаза (логічний наголос) в іспанському реченні. Парцеляція як засіб емпфази	1
Разом за змістовим модулем 3		4
Змістовий модуль 4		
6.	<i>Тема 1.</i> Порядок слів у іспанському реченні та його тематичне членування	1
7.	<i>Тема 2.</i> Логічний наголос та емпфатичні конструкції іспанської мови	1
Разом за змістовим модулем 4		2
Усього		14

7. Теми лабораторних занять.

Лабораторні заняття за навчальним планом не передбачаються

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
1.	Тема 1. Пояснити, як ви розумієте речення з формальної та функціональної точки зору. Довести на прикладах	4
2.	Тема 2. Встановити комунікативні різновиди простих речень, навести приклади	4
3.	Тема 3. Встановити диференційні ознаки складних речень, оформити у вигляді таблиці	4
4.	Тема 4. Визначте тему та рему 10 іспанських речень	4
	Усього за змістовим модулем 1	16
Змістовий модуль 2.		
5.	Тема 1. Представити у вигляді схеми різновиди складних речень	4
6.	Тема 2. Безсполучникові та сполучникові складні речення в іспанській мові. Розробити таблицю спільних та диференційних ознак складносурядних та складнопідрядних речень	4
7.	Тема 3. Навести приклади складносурядних речень іспанської мови та надати їх переклад українською	3
9.	Тема 4. Навести приклади складнопідрядних речень та надати їх переклад українською	4
	Усього за змістовим модулем 2	15
Змістовий модуль 3.		
10.	Тема 1. Пояснити, як ви розумієте поняття «вторинна предикація», «логічний підмет», «логічний предикат». Скласти словник термінів	4
11.	Тема 2. Назвати зв'язані звороти з безособовими формами дієслова	4
	Тема 3. Назвати абсолютні звороти з безособовими формами дієслова	4
12.	Тема 4. Навести приклади простих та складних речень, ускладнених зв'язаними та абсолютними зворотами з безособовими формами дієслова в іспанській мові. Встановити особливості їх перекладу на українську мову	4
	Тема 5. Навести приклади речень з вживанням аналітичних емпатичних конструкцій. Перекласти на іспанську мову. Наведіть приклади парцельованих речень. Доведіть, що вони можуть бути засобами вираження емфази.	5
	Усього за змістовим модулем 3	21
Змістовий модуль 4.		
13.	Тема 1. Заповніть інтерактивну таблицю з презентації вживання форми на - gía та з таблиці на узгодження часів в системі субхунтиву	4

	та індикативу	
14.	Тема 2. Наведіть приклади перифрастичних та ланцюжкових перефразистичних присудків, перекладіть їх на українську	4
	<i>Усього за змістовим модулем 4</i>	8
	<i>Разом</i>	60

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання за учбовим планом не передбачається

10. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія;
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація;
- методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, складання опорних конспектів, складання словника понять;
- інтерактивні методи навчання.

11. Методи контролю

Поточний: періодичне опитування і оцінювання знань здобувачів під час занять та якості виконання ними завдань для самостійної роботи

Підсумковий: письмове тестування.

Питання до підсумкового контролю

1. Які типи присудків відсутні в українській мові, але присутні в іспанській?
2. В чим різниця в способі логічного наголосу між українською та іспанською мовами?
3. До якого з типів складних речень є найближчим просте речення?
4. Скільки типів складносурядних речень існує?
5. Яким чином корелюється парцеляція з емфазою?
6. Чи є поява аналітичних часів ознакою розвитку іспанської мови в напрямку аналітизму на рівні синтаксису?
7. Чи є стягнення елементів синтагм ознакою розвитку іспанської мови в напрямку аналітизму на рівні синтаксису?
8. Чи є поява емпатичних конструкцій ознакою розвитку іспанської мови в напрямку аналітизму на рівні синтаксису?
9. Що таке *інербатон*?
10. До якого розряду складних речень входять уступні речення іспанської мови?
11. Чи існує в українській мові інфінітивна зв'язана конструкція порівняно з іспанською мовою?
12. Чи існує в українській мові дієприслівникова абсолютна конструкція порівняно з іспанською мовою?
13. Чи існує в українській мові дієприкметникова зв'язана конструкція порівняно з іспанською мовою?
14. Чи є рисою аналітичної мови на рівні синтаксису наявність в ній суперлативу прикметників?

15. Чи є рисою аналітичної мови на рівні синтаксису наявність в ній аналітичних часів?
16. Чи є рисою аналітичної мови на рівні синтаксису наявність в ній використання емфатичних конструкцій та абсолютних зворотів?
17. Які засоби постанови логічного наголосу найбільш ефективні в іспанській мові?
18. Що таке логічний предикат?
19. Що таке логічний підмет?
20. Чи можуть бути складні речення ще й ускладненими?
21. Що таке вторинна предикація?
22. Чи можуть бути складні речення одними по формі, іншими по значенню?
23. На якому рівні мови можна визначити функцію дієслівної морфформи?
24. Що таке тема в реченні?
25. Що таке рема в реченні?
26. Чи мають еліптичні конструкції функціональне навантаження в реченні?
27. Чи можна за допомогою зміни порядку слів виділити тему і рему в іспанських реченнях?
28. Чи можуть модальні конструкції іспанської мови виражати вірогідність?
29. Чи можуть форми кондиціоналу виражати помякшений наказ?
30. Чи взаємодіють лінгвістичні модальності з комунікативними в іспанських реченнях?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну сумарну оцінку 60 балів (по 4 бали з кожної з тем змістового модуля), базуючись на оцінюванні знань під час лекційних та практичних занять, включно перевірку виконання завдань з самостійної роботи. Відповідь під час письмового тестування оцінюється максимально в 40 балів (10 питань, які оцінюються кожен в 4 бали за правильну відповідь). Загальна залікова оцінка з навчальної дисципліни - це сума балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Загальна оцінка	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					Зміст. модуль 4			Письмове тестування
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	40	60+40 = 100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти: національна та ECTS (для заліку):

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	70-74	Задовільно

E	60-70	Задовільно
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Функціональний синтаксис іспанської мови». – Одеса: ОНУ, 2023. – 13 с.
2. Силабус до навчальної дисципліни «Функціональний синтаксис іспанської мови».
3. Мультимедійні презентації.

14. Рекомендована література

Основна

1. Alarcos Llorach. Esbozo de una Nueva Gramática Española. Madrid: Espasa, 2009.
2. Alarcos Llorach. Gramática descriptiva del español moderno. Madrid: Espasa. 2010.
3. El Manual de la Nueva gramática de la lengua española: RAE y ASALE. Edición: Espasa. 2010. 750 p.
4. Glosario de términos gramaticales RAE e ASALE. Edición Salamanca, 2019. 440 p.
5. Korbozerova Nina. Guidelines of the Syntactic models analysis of complex sentences in Spanish//Asia Life Sciences. 2019, 21(1) - P.217-226.
6. Korbozerova Nina. Trends in the Development of the Spanish Complex Sentence Syntax//Astra Salvensis, Supplement no.1 2020. -P.437-450.
7. Nueva Gramática de la lengua española. Morfología y sintaxis: RAE y ASALE. Edición: Espasa, 2009. 4042 p.

Додаткова:

1. Гетьман З.О. Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську: Навчальний посібник. Київ: Київський університет. 2017. 220 с.
2. Гринько Л.В., Малишева М.Г. Cambios gramaticales en la norma del español moderno: Актуальні питання іноземної філології. Збірник наукових статей Східноєвропейського університету імені Лесі Українки. NS19. Луцьк. 2018.С.59-65.
3. Гринько Л.В. Correlation of modern Spanish grammatical rules and usage /Problem space of modern society: philosophical-communicative and pedagogical interpretations. (колективна монографія). Варшава: Erida Sp.zo.o., 2019. С.45-58.
4. Гринько Л.В., Григорович О.В., Романовська Т.О. Взаємодія категорії вірогідності з категорією заперечення в сучасній іспанській мові. *Записки з романо-германської філології*. Одеса : Астропринт, 2020. №1 (44). С. 98-106. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1\(44\).211001](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1(44).211001)
5. Гринько Л.В., Нігреєва О.О., Шуппе Л.В. Засоби вираження категорії вірогідності в сучасній іспанській та італійській мовах. *Записки з романо-*

германської філології. Одеса : Астропринт, 2021. №2 (47). С. 28-36.
DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.2\(47\).245923](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.2(47).245923)

6. Гринько Л.В., Григорович О.В., Драгомирецький О.О. Щодо варіювання способів у сучасній іспанській та французькій мовах. *Записки з романо-германської філології*. Випуск 1(50). Одеса: ОНУ, 2023. С.43-52.
[https://doi.org/10.18524/2307-4604.2023.1\(50\).285549](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2023.1(50).285549)

7. Гринько Л.В., Шишков В.В. Основи синтаксису іспанської мови. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу теоретичної граматики (на іспанській мові). Одеса. 1991. 25 с.

14. Електронні інформаційні ресурси

1. URL: <http://esu.com/ua/search> articles.php?id=3476
2. URL: www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212378519